

9

ORAIN GHAILDHIG

LE

BAINTIGHEARNA D' OYLY.

G H L A S C H U :

CLO-BHUILTE LE GILLEASBUG MAC-NA-CEARDADH,
62 SRAID EARRAGHAIDHEIL.

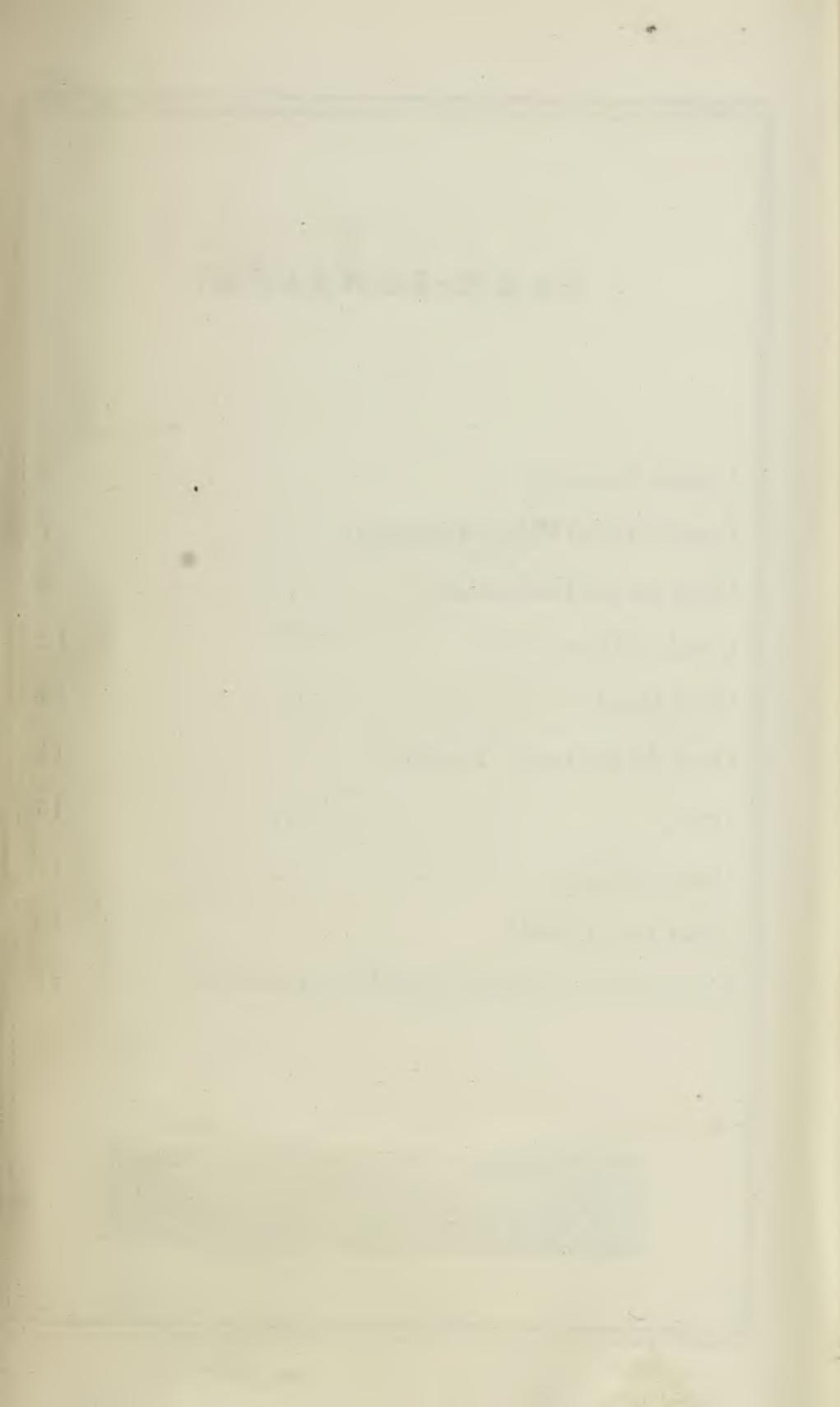
1875.

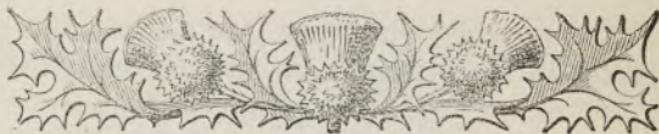
CLARENCE.

Taobh-duilleag.

Cumha Rarsaidh,	5
Cumha Dhun Canna-Rarsaidh,	7
Oran dø dh' Eilthireach,	9
Cumha Mhic-Leòid,	12
Oran Gaoil,	13
Oran do Phrionns' Tearlach,	14
Oran,	16
Oran Gaoil,	17
Bean Iain Ruaidh,	18
Cumha Iain Ghairbh Mhic Gille Challuim,	18

C U M H A R A R S A I D H.

A fhleasgaich òig, na horo éile,
'N ann á Rarsadh a dh' fhàllbh an dé thu,
'S i naigheachd chruaidh fhuair mi Di-luain,
Dh' fhàg mi fo ghruaim 'snaeh fhaod mi éirigh.

Eilein ghaolaich! Eilein ghràdhhaich!
Eilein anns an d' fhuair mi m' àrach,
Ged a chunnaic mi iomadh àite,
'S e 'n elachan grianach riamh a b' fheàrr leam.

A fhleasgaich, &e.

Tir siol Thoreuil na ruaig 's nà fairge,
Nam birlinn eaol ris an sgaoilt' 'n eainib-glas,
Nan lannan geur leis an reubt' an targaid,
'S nan cuilbhìr grinn, deadh mhie nan sealgair.

A fhleasgaich, &e.

Sliochd Iain Ghairbh, an gaisgeach treubhach,
Naeh d' fhàg an Alba fear a léirsinn,
Fear làidir, meamnaeh gu eath na seilge,
'S tu dh' fhàg an t-ainm ged b' òg a dh' eug thu.

A fhleasgaich, &e.

Tir nan gaisgeach, tir nan uasal,
Nan laoeh gasda, gleusda, uallaeh,

Nam fleasgach òg gun leisg gun ghruaman,
Gu dìreadh bhcanntan 's gu siubhal chuantan.

A fhleasgaich, &c.

Tír nam maighdeann bho 'n caoimhneil fàilte,
Nam billibh mìn-dhearg 's nan dcudach àluinn,
Nan sùilcean dù-ghorm 's nan leadan fàinneach,
'S na h-anail chùbhraidh mar dhriùehd na fàsaich.

A fhleasgaich, &c.

Eilean fallan nam beann 's na mòintich,
Nan gleannaibh grianach, nan sliabh 'sna còinneach,
Far 'm faighte fraoch agus craobhan mòra,
Bho Chnoe-a'-Rà gu Càrn-nan-Nèòincin.

A fhlcasgaich, &c.

Eilein phrìscil, nan luibh 's na luachair,
Nan lusan cùbhraidh fo dhriùehd, 's nam fuaran,
Bhiodh pailtcas nì 's erodh-laoigh air buaile,
Gu càis a's ìm agus gruth a's uachdar.

A fhleasgaich, &c.

Os cionn a' ghlinne far 'n luidh na caoraich
Gheibhte sealg air boc-carb 's an aonach,
Air coileach-dubh, 's air coileach-fraoiche,
Air edin na mara, 's air ròin nam maol-cheann.

A fhlcasgaich, &c.

Au àm an iasgaich bhiodh mìle scòla
Air linne Ghrianaig bho thìr nan òlach,
'S air gach taobh do na beanntaibh mòra,
Bho Chuilinn àird gu Dùn-Càrn an fhédir ghlais.

A fhlcasgaich, &c.

B'e sin an talla bhia riaghail, òrdail,
 Bu tric bhiodh uaislean a' suidh' aig bòrd ann,
 Bha mais a's buaidh air gach lagan uain' ann,
 'Sa' mhuir mu'n cuairt far'm biodh luingeas 'scòladh.

A fhleasgaich, &c.

'S ann sin a chluinnte séid suas na pìoba,
 Cluich air clàrsaich 's sunnd air fìdhle,
 Bhiodh danns' a's ceòl ann, bhiodh mìre 's spòrs ann,
 Bhiodh fonn air òrain a's sùrd air ruidhle.

A fhleasgaich, &c.

Ach dh'fhalbh an t-àm sin, dh'fhalbh an tìm sin,
 Dh'fhalbh mo chàirdean, dh'fhalbh mo mhuinntir,
 Tha daoine Galld' ann an tìr mo shinnsear,
 O cilein ghràdhach, cha 'n fhaic mi chaoidh thu!

A fhleasgaich, &c.

O Iain òig, a Mhic Ghille Challum,
 Mu 'n d' rugadh tu bha sin air aithris,
 Gu falbhadh bh' uait do thìr 's do thuath,
 Do chliù 's do bhuaidh—'s do làmh bhi falanìh.

A fhleasgaich, &c.

Reic thu d' oighreachd, reic thu d' dhùthaich,
 Bha ann ad theaghlach bho àm nan Stiùbhard,
 Ach 's iomadh cridhe bha briste brùite,
 Feadh d' mhuinntir dhileas 'n uair chuir thu cùl riu.

A fhleasgaich, &c.

CUMHA DHUN-CANNA.—RARSADH.

Dun-Canna mo rùn! tha deòir air mo shùil;
 Cha d' chuir mi ruit cùl le m' dheòin—

'Fàgail eilein mo ghaoil, 'sclachan bòidheach nan craobh,
 Dol a mach air a' chaol fo sheòl,
 Hill ò ho bha hù, hill ò ho bha hù,
 Hill ò ho bha hù bha hò,
 O, 's e bhi ga d' fhàgail 's nach fhaic mi gu bràth thu,
 A dh' fhàg mo shùil sgàintc le déoir.

Dun-Canna nam buadh, 's fhada chit' thu thar chuan
 'N uair bhitheadh a' ghaoth-tuath 's gach sedòl,
 Dùn gaolach nam maraiche chite thar bhàrr chrannaibh
 Dùn Mhic Gille Challum nan còrn,
 Hill ò ho bha hù, hill o hò bha hù,
 Hill o hò bha hù bha hò,
 'S e fàgail mo dhùthch' a dh' fhàg mo chridhe brùite,
 'S nach till misc 'n taobh s' ri m' bheò.

Dùn Mhic Gille Challum, leam bu bhòidheach do
 shealladh,
 Bha slàinte agus beannachd mu d' chòir;
 Ach 'n uair dh' fhalbh thu gu bràth bho na Leòdaich
 dheas làidir,
 Thàinig bochdainn a's cràdh air an t-sluagh,
 Hill ò ho bha hù, hill ò ho bha hù,
 Hill ò ho bha hù bha hò,
 Tìr sliochd nam fir mhòra, siol Torcuil na Leòghais,
 Bho Lochluinn na fuar bheannaibh mòr.

Iain Duinn a chcum eutruim, O, 's tusa bha éibhinn,
 'Toirt dhachaидh do chéile ghrinn òig;
 Ach 'n uair chuir thu 's an lèr i, 's do leanamh beag
 làmlì rith',
 B'e sin 'n là cràdhaidh a's bròin,
 Hill ò ho bha hù, hill ò ho bha hù,
 Hill ò ho bha hù bha hò,
 Dh'fhalbh teaghlaich mo ghràidhsa mar lusan an fhàsaich
 No measan a' ghàraidh fo reòit.

Tha'n oidhche dol seachad 's ann air bòrd tha mo leaba,
 Cha'n fhaigh mi'n cadal no suain,
 'Smi ri smuaintean mo chàirdcean, 's an caoineadh 's an
 cràdhadh,
 A dh' fhàg mi 's na Feàrmuibh Di-luain,
 Hill ò ho bha hù, hill ò ho bha hù.
 Hill ò ho bha hù bha hò,
 Gun bluaidh air na caoraich, dh' fhàg gun fhearan na
 daoine,
 'S gach làrach na aonar gun cheò.

Ged tha airgiod a's òr, agus beairteas gu leòir,
 'S au dùthaich ùr mhòr fada thall;
 Leam b' annsa tìr m' còlais far a sheinneas an smèòrach
 'S a' chuthag toirt ceòl ás gach gleann,
 Hill ò ho bha hù; hill ò ho bha hù,
 Hill ò ho bha hù bha hò,
 Tìr àluinn nam beannaibh far am faicinn Dun-Canna,
 'S na luingeas 'dol seachad fo sheòl.

ORAN DO DH' EILTHIREACH.

Tha mo chridhe trom, trom,
 Cha'n eirich leam fonn,
 Bho dh' fhalbh an long bho thìr;
 Tha i nis fo sheòl,
 'S gaol mo chridhe air bòrd,
 Gun dùil gu'n till e chaoidhc.

Tha e nis air falbh uam,
 Còig mìos air a' chuan,
 Gu'n dùthaich ùr, uaine, fada thall,

Far bheil pailteas spréidh air aonach,
 'S na eeudaibh mìle ehaorach,

A's obair ri fhaotainn ann.
 Tha mo ehridhe, &e.

Thug mo rùn gealladh dhomhsa,
 Gu'n deanadh e mo phòsadhl,

'N uair bhitheadh aige stòras a's nì,
 'S naeh deanadh e mo dhi-ehuimhne,
 'S gu'n euireadh e gu m' iarraigdh,
 An eeann dà bhliadhna do thìm,
 Tha mo chridhe, &e.

O, 's trom leam bhi fàgail
 Na tìr an d' rinneadh m' àraeh,

Mo fhineadh 's mo chàirdean gu léir,
 Ach 's mòr a tha mi'n dùil,
 Naeh fad gu'n euir iad cùl ris,
 'S gu'm bi iad uile falbh na m' dhéigh.
 Tha mo chridhe, etc.

Leam 's eianail tìr m' eòlais,
 Gun aighear, gun sòlas,

Gun mhire, gun eheòl, gun danns',
 Tha na h-uachd'rain air fhàgail,
 Cha'n urrainn sinn bhi tàmh ann,
 'S e a nis air a reic do'n Ghall,
 Tha mo ehridhe, etc.

Tha Ghàidhealtahd, 's Eirinn
 Fo dhòruinn 's fo éigin,

'S an Gall bho thùr gu tìr,
 Na miltean a' eur sùrd orr',
 'S a' tòirt na dùtheh' ùir orr',
 Mu'n téid iad uile dhìth.
 Tha mo ehridhe, etc.

O, Ghàidhealtachd ghaolach!
 Nan cladach 's nam faoileann,
 Nan innis 's nan aonach uaine,
 Nam beannaibh mòra, àrda,
 Nan luingeas a's nam bàta,
 Tigh'n fo sheòl bho àird a' chuain.
 Tha mo chridhe, etc.

O, Ghàidhealtachd àluinn!
 Nan eilein 's nan àrdach,
 Nan caisteal air bhàrr gach bruach,
 Nam fleasgach ùr meamnach,
 Bu deise bha 'n Alba —
 Mo chreach mar a dh' fhalbh iad uainn!
 Tha mo chridhe, etc.

O, Ghàidhealtachd dhealbhach!
 Nan coille a's nan garbhlach,
 Nan coire gu sealg an fhéidh,
 Tìr iolair nan creag mòr i,
 'S gach eun 's binne còmhradh,
 Gu smeòrach air bhàrr nan geug.
 Tha mo chridhe, etc.

O, Ghàidhealtachd chàirdeil!
 Nan ceud mile fàilte,
 Mo bheannachd 's mo ghràdh ort a chaoiadh,
 Tìr nan saighdeirean ainmeil,
 Thug barrachd air gach armait
 An cogadh an arm an righ.
 Tha mo chridhe, etc.

CUMHA MHIC-LEOID.

Tha dùthaich MhicLeòid fo bhròn 's fo mhulad,
 Bho Chuilinn gu Stròm cha chluinnt' ach tuireadh,
 Sliochd Ruari Mhòir nam bratach 's nan sròl,
 Mo chreach 's mo leòin nach till iad tuillidh.

Cha till, cha till, cha till iad tuillidh,
 Cha till, cha till, cha till iad tuillidh,
 Cha till, cha till, cha till Mac Leòid,
 Mo chreach 's mo leòin nach till iad tuillidh.

Tha cumha 's caoidh air tìr 's air linne,
 Cha chluinnear ceòl no spòrs nan gillecan,
 O, b' fheàrr bhi 's an Dùn an dùthaich do rùin,
 Na d' chùl ris 'n Dùn gun dùil ri tilleadh.

Cha till, etc,

O, Thormaid Mhic Leòid tha 'm bròn ga m' mhilleadh
 Cha tog mi chaoidh fonn air rann no iorram,
 Tha do bhuaile gun bhò gun do spréidh air an lòn,
 Gun bhradan na d' chrò no do sheòl air linne.

Cha till, etc.

Tha do chaisteal gun cheò, gun cheòl, gun uidheam,
 Gun sunnd air bòrd, no òl na dibhe,
 Gun sòlas tha 'n Dùn gun bhratach tha 'n Tùr,
 'S bean òg do rùn 's a sùil ri sileadh.

Cha till, etc.

Clann altruim mo ghràidh, luchd a' ghàire 's a' mhire,
 Do 'm b' eutrom leum 'ur ceum air glinne,

Leam a b' àluinn an cinn, 's an casan beag, grinn,
 'Sam billibh binn nach cluinu mi tuillidh.

Cha till, etc.

Tha do mhàthair fo éislein, deurach, duilich,
 Do chinneadh gu léir fo éigin buileach,

'S piuthar do luaidh gun chadal gun suain,
 'San fhuaim 'n a cluais nach till thu tuillidh.

Cha till, etc.

Thug iad "Tormaid gun dad" ort, 'n uair bhaist iad 'san

Dùn thu,

Gu'n leanadh ant ainm riut, O, 's beag bha mi'n dùil ris,

B'e sin manadh na truaighe chuir seachad gach
 buailli ort,

'S a ghreas ort an uair nach till thu tuillidh.

Cha till, etc.

Mo thruaighe air sìol Leòid! tha 'm bròn orr' uile,
 Cha chluinnt' a *séid suas* air bruaich no tullaich,

Sìol Toreuil na gréin, 's an ceannard ga 'n tréigsinn,
 Sìol Tormaid an déigh sin, 's nach till iad tuillidh.

Cha till, etc.

O R A N G A O I L .

Mo rùn air mo leannan,
 'S tu dhùraichdinn leantuinn,
 Gur cùbhraig leam t-anail na ròsan,
 Mo rùn air mo leannan,
 'S tu dhùraichdinn leanantuinn—
 'S beag iognadhl gach cailleag bhi 'n tòir ort.

'S math thig air mo ghràdhsa
 Còta grinn air dhath sgàrlaid,
 'S ann aig tha 'n cùl fàinneach is bòidhche,
 Sùil mheamnach, chiùin, mheallach,
 Nach feargach a sealladh,
 'S bu dearbh thu ri d' ghealladh an còmhnuidh,
 Mo rùn, etc.

'N uair chite air lär thu,
 Ged b' eireachdail càch,
 'S e do cheum bheireadh bàrr air ni's leòir dhuibh;
 'S air sràidean Dhun-eidin
 'S i shealladh gu h-cutrom,
 'S bhiodh miann air gach té air do phòsad.
 Mo rùn, etc.

Ged bha fleasgaich na dùthcha
 Ga m' shireadh le sùgradh,
 A's iomadh fear cùirteil an tòir orm,
 Bha uaisle 'n ad ghiùlan
 A choisinn mo rùn.
 Ach 's e mealladh do shùilean a leòn mi.
 Mo rùn, etc.

ORAN DO PHRIONNS' TEARLACH.

Ceud soraidh a's slàint' uam null thar an t-sàil,
 Do'n òg ris an canadh iad "Mòrag,"
 Ach moire thar leamsa gu 'm be sin am prionnsa,
 Do'm bu chòir a bhi cantail air mòrachd.

O, Thèàrlaich òig Stiùbhard 'n uair chuartaich thu Rù-ad
 'S a thàinig thu Mhùideirt 's a Mhòr-thìr,
 Gur beag bha mi 'n dùil mar shilleadh mo shùil,
 'N uair ghabhadh tu aiseag bho Chnòideirt.

Ceud soraidh, etc.

'N uair leum thu air tìr, deadh choltas mhie rìgh,
 'Toirt leum air gach cridhc le sòlas,
 Bha deàrrsadadh do shùl mar iolair nan stùchd,
 Mar smèòrach do ghuth air a bhòidhichhead.
 Ceud soraidh, etc.

'N uair chualas an sgeul feadh nan Gàidheil gu léir,
 Bu ghrad a bha cruinneachadh mòr dhiu;
 Thug iad mionnan air ball nach leagadh iad lann,
 Gu'n euireadh iad 'n ceann de Rìgh Seòras.
 Ceud soraidh, etc,

'N uair chìt air a' bhlàr thu, deadh mhareach air àrd-eich,
 Do chlaidheamh na d' làimh mar bu chòir dhuit,
 Led' itean geal rioghail, 'nad bhoineid ghuirm, riomh-aich,
 Deadh eheannard air míltean 's a' chòmhì-strì.
 Ceud soraidh, etc.

Cha 'n fhaicte 's an rioghaelid, fear do dhreach agus
 d' iomhaigh,
 'N uair chruinnichte na fincachan mòra,
 O, thasgaidh 's a rùin, 's math thigcadh an erùn,
 Air do chuailcan cas, dlù-chlannach, òr-bhuidhc.
 Ceud soraidh, etc.

O R A N.

Hill ò hi rì hug òrinan,
Hill ò hi rì rì horin o,
Hirì hill ò hug horin do,
Hill o hi rì rì horindan.

Luehd nam breahdan, elann nam beannaibh,
'S an Camaronaeh mòr an eeannard,
'S trie thug teicheadh air na Frangaich,
Mar na eaoirieh feadh nan gleanntaibh.

Hill ò hi rì, etc.

'N uair a ehìt' air sràid Dhun-éidin
Luehd chalpa ghrinn nan eeum eutrom,
Féileadh-beag a's sporan gle gheal,
Sin na sedid bho Bhlàr na h-Eiphit.

Hill ò hi rì, etc.

B'e sud a' bhuidheann a bha àluinn,
'N uair a ehìt' iad ri taobh Spàintieh.
Brecean uaine a's eòta sgàrlaid,
'S boineid ghorm nan itean àrd dubh'.

Hill ò hi rì, etc.

'S ann 's an armait ud tha m' eudail,
Fear 'chinneadh àrd 's a shùil mar reultan,
Claidheamh mòr 'n a dheas làimh threubhaich
'Lasradh an aghaidh na gréine.

Hill ò hi rì, etc.

'S e mo ghaol an t-digeir finealt,
Foghainteach, eireachdail, dileas,
An eiad 's a' bhlàr, 's an t-sealg, 's an ruidhl' thu;
Gael gaeh erìdh' aig èuirt an righ thu.

Hill ò hi ri, etc.

ORAN GAOIL,

Nam bithinn còlach air gabhail òrain,
Gu'n togainn fonn air na dh'fhalbh air sàil,
Tha 'm bàta seòladh, 's mo rùn air bòrd oirr',
'S bi'dh mi gun sòlas mur till e tràth;
Ged chite mìltean do fhileasgaich fhìncalt',
Cha'n 'eil 's an tìr so na bheir ort bàrr,
Mo rùn a's m'cudail, mo roghainn céile thu,
Ma phòsas té eil' thu cha bhi mi slàn.

Tha beul an òigear mar bhilibh ròsan,
'S a ghuth mar smeòdrach, no ceòl nan teud,
Dà blhlàth shùil mhìogach 'n a aghaidh mhìn-gheal,
Mar it' an fhìrcin a mhala réidh,
Fear foinnidh dealbhach a shiubhal garbhlaich
Am beul an anmoich ri sealg an fhéidh,
'S e caoidh do chòmhraiddh a dh'fhàg fo blhròn mi,
'S mi bhi gun chòir ort, dh'fhàg trom mo cheum.

Tha sùil mo rùnsa gu meallach cùine,
'S mar dhèarcag dhù-ghorm fo dhriùchd a' fàs,
Mar ghrian ag éirigh moch maduinn chéitein
Tha scalladh m'eudail gu h-éibhinn tlà;
Do dheud geal dìreach fo d' bhilibh mìn-dhearg
A'm beul na firinn bho 'm millse fàilt',
Cha'n iarrainn sùgradh ach pòg blio d' chùr-bheul.
Co riamh thug sùil ort, 's a dhiùlt dhuit gràdh?

BEAN IAIN RUAIÐH.

Bean Iain Ruaidh an Aird-a'-bhealaich,
Bean Iain Ruaidh an Aird-a'-bhealaich,
'N cluinn thu mar a dh' fhàg i mi!
O, 's trom mo chrìdh' bho 'n rinn i m' mheallaidh.

D' fhalt fàineach réidh air dhath nan teud,
'S tu 's binne beul 's a 's milse sealladh,
Ochon a rì! 's tu luaidh mo chrìdh',
Ge d' thréig thu mi an déigh do gheallaidh.

Bean Iain Ruaidh, etc.

Ceum eutrom àrd, bu deas air làr,
Com dìreach, àluinn, gràdhach, bannail;
Ach phòs thu seann duine gun ghràdh,
'S a chaoïdh gu bràth cha bhi mi fallain,

Bean Iain Ruaidh, etc.

O, mìle marbh-phaisg air an òr,
Dh' fhàg mi gun chòir air pòg na cailleig;
'S e'n t-airgiod cruaidh tha aig Iain Ruadh,
A mheall mo luaidh, 's a dh' fhàg mi falamh.

Bean Iain Ruaidh, etc.

CUMHA IAIN GHAIRBH MHIC GILLE CHALLUIM.—*Le 'Mhuime.*

'S mi 'm shuidhe air an fhaoilinn,
Ri caoineadh 's ri tuireadh,
Cha tog mi fonn aotrom
Bho Dhi-haoine na dunach.

Hi ri rithill hug ò,
 Hi ri rithill hug ò,
 Hi ri rì 's na hi rithill,
 Hi ri rithill hug ò,

Bho 'n là chailleadh am bàta,
 'S a bhàthadh an cuiridh,
 Gille Callum a b' òige,
 Iain òg—mo sgeul duilich.
 Hi ri rithill, etc.

'Se do ghuallainn bha làidir,
 Ged a shàraich a' mhuir i,
 Cha bhi sìod air do chluasaig
 Fo leac uaine na tuinne.
 Hi ri rithill, etc.

'S ann gùn bhainn tha do léintean,
 'S beag fcum air an cumadh;
 Cha bhi strì gus am fuaigheal,
 Maighdeann uasal na cruinne.
 Hi ri rithill, etc.

Chaoiadh cha 'n fhaic mi do mihiol-choin
 A' triall thun a mhonaidh,
 Na ri siubhal nan àrd-bheann,
 Air bràigh Sgeir-a'-chuilinn.
 Hi ri rithill, etc.

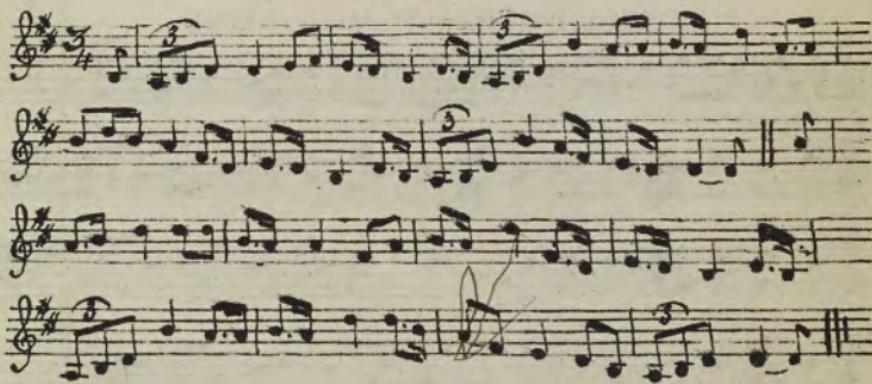
Tha do chlaidheamh gun sgùradh
 Fo dhùbhradh na h-uinneig,
 Co 's urrainn a lùbadh?
 No rùisgeas e tuillidh?
 Hi ri rithill, etc.

FUINN NAN ORAIN

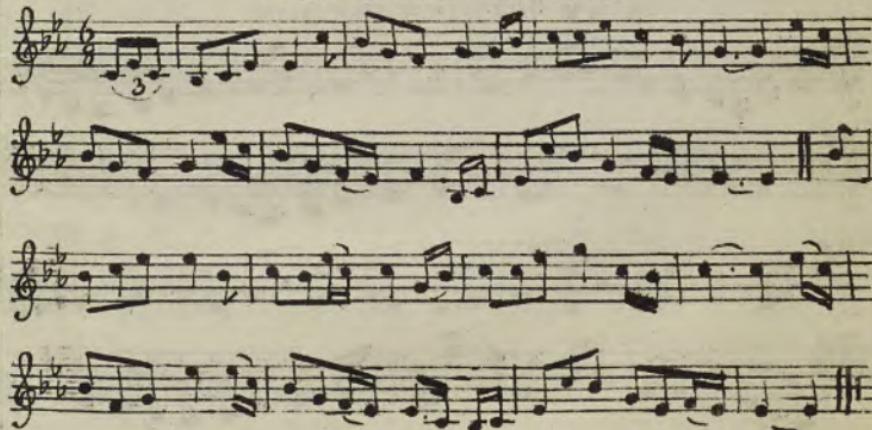
AIR

BAIN-TIGHEARNA D OYLY.

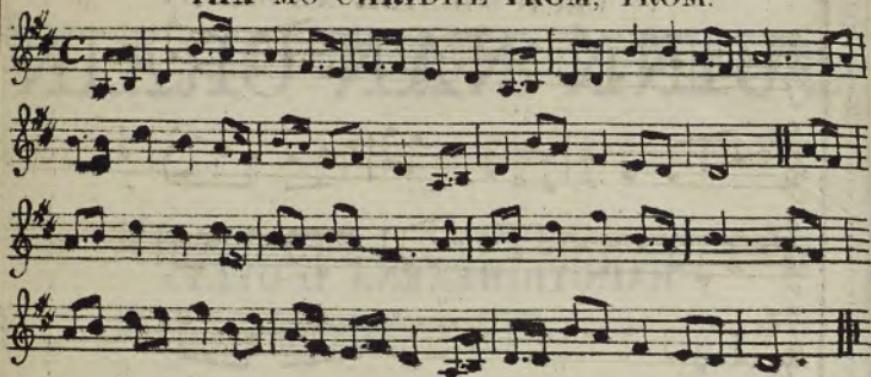
A PHLEASGAICH OIG

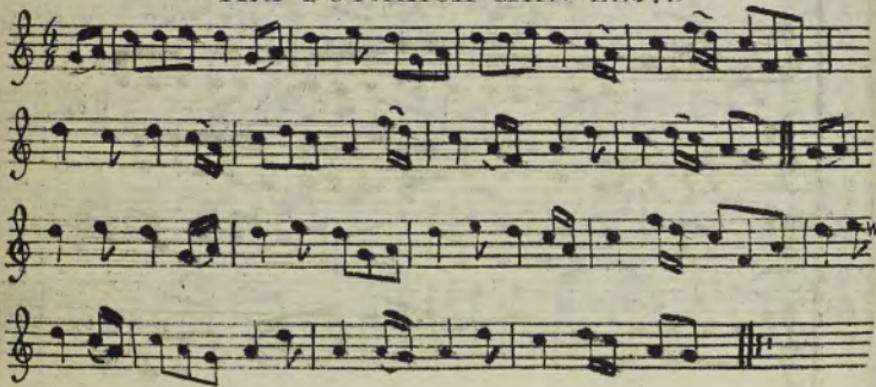
DUN-CANNA MO RUN.

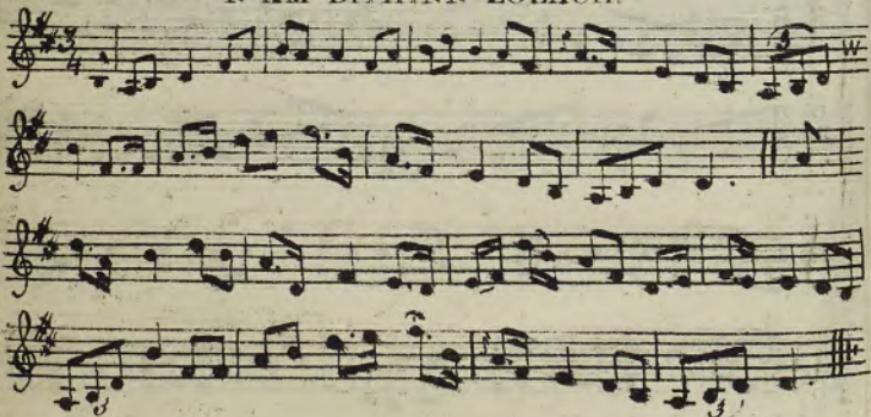
THA MO-CHRIDHE TROM, TROM.

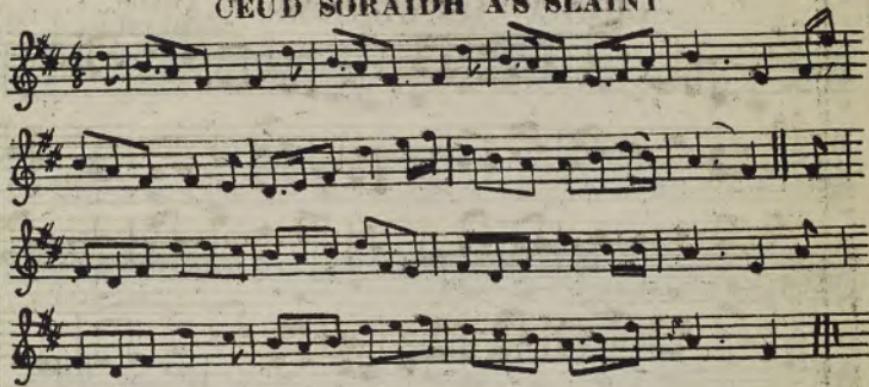
THA DUTHAICH MHIC-LEOID

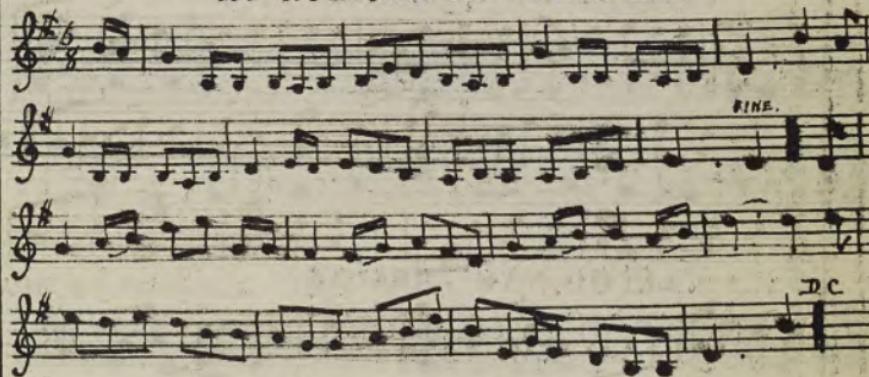
N'AM BITHINN EOLACH.

CEUD SORAIDH A'S SLAINT.

MO RUN AIR MO LEANNAN.

BEAN IAIN RUAIDH. Adapted by J. M.

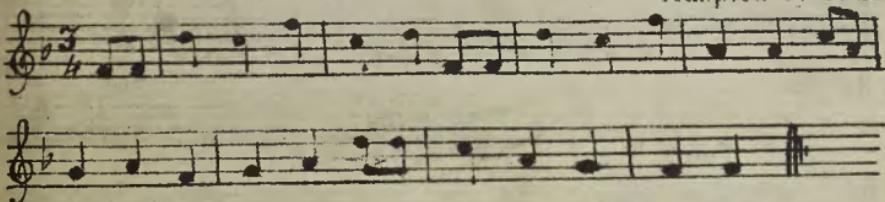

CUMHA IAIN GHAIRBH. Adapted by J. M.

CUMHA IAIN GHAIRBH. —*Air fonn eile.*

Adapted by J. M.

LUCHD NAM BREACAN. Adapted by J. M.

